

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriön strateginen tulossopimus vuosille 2023 ja 2024-2027

Sisällys

Allekirjoitukset.....	3
1. Tausta	4
2. Toimintaympäristö.....	4
3. Ympäristöministeriön strategian 2035 tavoitteet.....	5
4. Riskienhallinnan näkökulma	7
5. Voimavarat	8
Liitteet	9

Allekirjoitukset

Ympäristöministeriön vuosien 2023 ja 2024-2027 tulostavoitteista ja voimavaroista on sovittu kansliapäällikön ja osastojen sekä tulosalueiden välisessä neuvottelussa.

Helsingissä 13.2.2023

Juhani Damski
Kansliapäällikkö

Leena Ylä-Mononen
Ylijohtaja
Ilmasto- ja ympäristönsuojeluosasto

Teppo Lehtinen
Ylijohtaja
Rakennetun ympäristön osasto

Tarja Haaranen
Ylijohtaja
Luontoympäristöosasto

Ismo Tiainen
Ylijohtaja
Konserniohjaus ja kansainväliset
asiat -osasto

Jussi Salmi
Viestintäjohtaja
Viestintä -tulosalue

1. Tausta

Ympäristöministeriön tulossopimus ja vuosille 2023 + 2024-2027 asetettavat tulostavoitteet perustuvat ympäristöministeriön strategiaan 2035 ja ympäristöministeriön hallinnonalan konsernistrategiaan. Tavoitteisto tarkistetaan strategiakarttamallin mukaisesti vuosille 2024-2027 tulevaa hallitusohjelmaa vasten. Tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaksi kertaa vuodessa (väliraportti 31.8. ja loppuraportti vuoden lopussa).

Ympäristöministeriön visio:

Parempi ympäristö tuleville sukupolville

Arvot:

Rohkeasti avoin

Arvostettu asiantuntija

Vastuullinen tulevaisuudentekijä

Ympäristöministeriön rooli hallinnonalansa vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa:

Ministeriö johtaa hallinnonalan toimintaa ja valmistelee toimialaansa liittyvät poliittiset ja strategiset linjaukset. Ympäristöministeriön keskeiset tehtävät konsernissa ovat lainsäädännön valmistelu, kansainvälinen yhteistyö sekä hallinnonalan ohjaus ja budjettitalouden kokonaisuuden hallinnointi. Ministeriö huolehtii myös siitä, että uusien tietojen ja ratkaisujen ilmaston, ympäristön ja luonnon reunaehdoista ohjaavat yhteiskunnallista päätöksentekoa.

2. Toimintaympäristö

Ympäristöministeriön strategisena tavoitteena on tehdä ilmasto- ja ympäristöhaasteiden ratkaisuista kasvun ja kilpailukykyyn kivijalka sekä pysäyttää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen ja luonnonvarojen liikkakäyttö. Oikein toteutettuna vihreä siirtymä vauhdittaa talouden rakennemuutosta, nostaa jalostusarvoa, rakentaa hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa, vahvistaa luonnon monimuotoisuutta sekä edistää luonnonvarojen kestävästä käytöstä. Suomi on puhtaiden ratkaisujen innovaatioiden johtavia maita, ja merkittävä osa globaalista kysynnästä kohdistuu näihin ratkaisuihin.

Koronapandemia sekä Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ovat vaikuttaneet merkittäväällä tavalla yritysten, yhteisöiden ja julkisen sektorin toimintaedellytyksiin Suomessa ja kansainvälisesti. Luottamuksemme tulevaisuuteen on kokenut kolhuja. Kriisien kaikkia vaikutuksia emme pysty vielä arvioimaan. Ilmastonmuutos ja luontokato ovat kuitenkin edelleen suurimpia kohtaamiamme maailmanlaajuisia kriisejä. Suomen päästöt vähenevät, mutta ilmastotoimien riittävyyttä on jatkuvasti arvioitava, jotta saavutamme tavoitteen hiilineutraaliudesta vuonna 2035 ja olemme hiilinegatiivisia pian sen jälkeen. Luontokadon pysäyttäminen vuoteen 2030 mennessä vaatii vielä merkittäviä lisätoimia.

Se, miten onnistumme ilmastonmuutoksen hillitsemisessä ja siihen sopeutumisessa sekä luontokadon pysäyttämisessä, vaikuttaa ratkaisevasti tulevien sukupolvien hyvinvointiin, ympäristön tilaan ja Suomen julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys- ja koko talouteen. Ilmastonmuutoksen vaikutukset koskettavat kaikkia sektoreita ja toimijoita yhteiskunnassa. Yli puolet kaikkesta taloudellisesta toiminnasta on riippuvaista luonnon monimuotoisuudesta.

Kestävään kehitykseen tähtäävässä vihreässä siirtymässä pidämme huolta muutoksen oikeudenmukaisuudesta. Asumisen kehittämisessä tavoitteenamme on turvata mahdollisuus hyvään elämään eri elämäntilanteissa. Kohtuuhintainen asuminen sekä oikeus lähiluontoon ja puhtaaseen ympäristöön kuuluvat kaikille. Hiilineutraalissa rakennetussa ympäristössä yhdistyvät toimet, jotka lisäävät samanaikaisesti tuottavuutta ja luovat uusia kilpailukykyisiä ratkaisuja sekä parantavat hyvinvointia ja huoltovarmuutta. Kaupungeilla ja maaseutumaisilla alueilla on erilaiset keinot ja vahvuudet edetä kohti hiilinegatiivisuutta ja luontopositiivisuutta. Tavoitteenamme on, että rakennettu ympäristö on terveellinen, turvallinen, viihtyisä ja ilmastoviisas ja se kasvattaa myös luontopääomaa.

Vihreä siirtymä edellyttää rohkeaa ja johdonmukaista yhteiskunnallista päätöksentekoa. Jotta siirtymä onnistuu, tarvitaan kaikilta yhteiskunnan sektoreilta uutta osaamista ja yhteistyötä. Tämä koskee myös meitä julkisessa hallinnossa. Ilmastonmuutos ja luontokato tulee huomioida kaikessa valtioneuvoston päätöksenteossa. Ilmasto- ja ympäristötavoitteita hidastavia tai estäviä toimenpiteitä ei tule toteuttaa tiedostamatta ennalta päätösten vaikutuksia. Jotta voimme onnistua siinä, keskeisten tahojen on osallistuttava päätöksentekoon, rahoitusta on oltava riittävästi, yhteistyötä tulee ohjata strategisesti ja 4 Ympäristöministeriön strategia vuoteen 2035 Parempi ympäristö tuleville sukupolville tutkittua ja ennakoitietoa on hyödynnettävä päätöksenteon tukena. Julkisen ja yksityisen sektorin välisellä yhteistyöllä on erityisen tärkeä rooli. Yksityinen sektori tekee kaikissa tilanteissa valtaosan tarvittavista investoinneista. Julkinen sektori mahdollistaa kestäväen kehityssuunnan. Onnistumisen edellytyksiä luovat myös EU-tason ja kansainväliset toimet. Muutoksen täytyy olla oikeudenmukainen kaikkien väestöryhmien näkökulmasta. Erilaiset ihmisryhmät sekä perus- ja ihmisoikeudet on huomioitava sääntelyssä.

3. Ympäristöministeriön strategian 2035 tavoitteet

Ympäristöministeriön strategiassa 2035 on määritelty viisi vaikuttavuustavoitetta, joista neljä ensimmäistä ovat samalla ministeriön koko hallinnonalalleen konsernistrategiassa määriteltyjä yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteita.

Strategian mukaisesti ympäristöministeriön työssä painottuvat entistä voimakkaammin kolme teemaa: ekologisen kestävyyskriisin kokonaisvaltaiset ratkaisut, vihreän siirtymän johtaminen sekä hyvinvointia tukevat elinympäristöt. Strategia muodostaa hallitusohjelman kanssa perustan toiminnan ja resurssien käytön suunnittelulle.

Strategian vaikuttavuustavoitteet:

1. Hiilinegatiivinen Suomi on pysäyttänyt luontokadon ja saastumisen

- Ilmastonmuutoksen, luontokadon ja saastumisen keskinäiset riippuvuudet on tunnistettu ja ne ratkaistaan yhdessä.
- Hiilineutraalustavoite on saavutettu, Suomi on hiilinegatiivinen.
- Ympäristöön, maaperään, ilmaan ja vesistöihin ei kulkeudu haitallisia päästöjä. Ympäristöriskit ovat hallinnassa.
- Yhdyskuntien kehittäminen ehkäisee luontokatoa ja hillitsee ilmastonmuutosta.

2. Vihreä siirtymä on kasvun perusta

- Vihreän siirtymän ratkaisut ovat Suomen talouden veturi.
- Vihreä siirtymä vahvistaa luontopääomaa ja huoltovarmuutta.
- Kiertotalous on talouden valtavirtaa, ja luonnonvaroja käytetään planeetan kantokyvyn mukaan.
- Kiinteistö- ja rakennusalan tuottavuutta parannetaan, rakennusten elinkaari on vähähiilinen ja materiaalitehokas.

3. Elinympäristöt ja uudet ratkaisut tukevat sujuvaa arkea kaikissa elämäntilanteissa

- Kunnat, kaupungit ja alueet luovat edellytykset kestäväälle elämäntavalle.
- Asuntoja on riittävästi erilaisille väestöryhmille ja ne vastaavat asukkaiden tarpeita. Asunnottomuutta ei esiinny.
- Rakennettu ympäristö tukee ihmisten hyvinvointia, luontosuhdetta ja sujuvaa arkea.
- Kestävien valintojen tekeminen on helppoa, houkuttelevaa ja taloudellisesti kannustavaa.

4. Yhteiskunnallinen päätöksenteko ohjaa vihreään siirtymään

- Lainsäädäntö ja hallinnon rakenteet tukevat kestävää muutosta.
- Yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyö ohjaa pääomia ja vihreän siirtymän toimia.
- Ympäristötietoa ja digitalisaatiota hyödynnetään päätöksenteossa tehokkaasti – tieto ohjaa vihreää siirtymää ja kulutusvalintoja.
- Suomi vaikuttaa ennakoivasti ja tuloksellisesti EU:ssa ja kansainvälisesti.
- Oikeudenmukaista siirtymää valmistellaan vuorovaikutuksessa kansalaisyhteiskunnan sekä sidosryhmien kanssa.

5. Olemme vastuullinen ja arvostettu työpaikka

- Toimintakulttuurimme on ratkaisu- ja yhteistyöhakuinen, avoin ja ketterä.
- Henkilöstömme on hyvinvoiva, osaava ja motivoitunut.
- Valmentava johtaminen varmistaa, että yhteiset tavoitteet saavutetaan.

4. Riskienhallinnan näkökulma

Riskien tunnistaminen ja hallinta ovat osa ympäristöministeriön toiminnan ja resurssien käytön suunnittelua ja ne huomioidaan tavoitekohtaisesti. Vuosittain tulosneuvottelujen yhteydessä arvioidaan tulevan kauden tavoitteiden toteutumisessa tulevia mahdollisia riskejä. Riskejä tarkastellaan toiminnallisesta, taloudellisesta ja strategisesta näkökulmasta.

Vihreän siirtymän, kuten hiilineutraalius- ja luonnon monimuotoisuustavoitteiden toteutuminen, edellyttää ministeriöltä merkittäviä toimia sekä lainsäädännön, menettelyjen kehittämisen ja koko ympäristöhallinnon osalta lähivuosina. Lisäksi toimintaan vaikuttavat volyymiltaan kasvavat EU:n toimet vihreän siirtymän, luonnon monimuotoisuuden ja energiaomavaraisuuden parantamiseksi.

Ministeriölle kohdistetuilla, käytettävissä olevilla taloudellisilla resursseilla on pystytty rekrytoimaan lisää määräaikaista henkilökuntaa kasvanutta tehtävämäärää varten. Haasteena on kuitenkin ministeriön henkilöstöresurssien ja osaamisen pitkäjänteinen vahvistaminen. Toiminnallisena riskinä on niin asetettujen aikataulujen, valmistelun laadun kuin työhyvinvoinnin ylläpito.

Julkisen talouden tasapainottaminen aiheuttaa riskejä ministeriön tavoitteiden saavuttamiselle tilanteessa, jossa tehtävien merkitys on kasvanut.

5. Voimavarat 2023

Ympäristöministeriön toimintamäärärahat vuoden 2023 talousarviossa ovat 31 376 000 euroa, josta 20 500 000 euroa käytetään palkkoihin. Alla olevassa taulukossa ilmoitetut luvut ovat ennusteita kaikilta momenteilta käytettävistä henkilötövuosista.

Osasto- ja tulosaluekohtaiset resurssit vuonna 2023 (ennuste)	HTV
Luontoympäristöosasto (LYMO)	66
Ilmasto- ja ympäristönsuojeluosasto (ISO)	64
Rakennetun ympäristön osasto (RYMO)	85
Konserniohjaus ja kansainvälinen asiat –osasto (KOKO)	60
Viestintä-tulosalue (VIE)	11
KP esikunta	5
Koko ministeriö	yht. 291

Liitteet

Ympäristöministeriön tulostavoitteet 2023+2024-2027

STRATEGIAN 2035 VAIKUTTAUVUUSTAVOITE	YM:N STRATEGINEN TULOSTAVOITE 2023+2024-27
<p>I. Hiilinegatiivinen Suomi on pysäyttänyt luontokadon ja saastumisen</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Olemme ympäristöministeriössä tunnistaneet kolmoiskriisin keskinäiset riippuvuudet ja vaikutamme ilmastonmuutoksen, luontokadon ja saastumisen huomioimiseen politiikkatoimien suunnittelussa ja toimeenpanossa. 2. Ympäristöön, maaperään, ilmaan ja vesistöihin ei kulkeudu haitallisia päästöjä. Ympäristöriskit ovat hallinnassa. 3. Yhdyskuntien kehittäminen ehkäisee luontokatoa ja hillitsee ilmastonmuutosta. 4. Monimuotoiset metsät toimivat riittävänä hiilinieluna ja vahvistavat luonnon monimuotoisuutta.
<p>II. Vihreä siirtymä on kasvun perusta</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kiertotalous on talouden valtavirtaa, ja luonnonvarojen käyttöä on vähennetty merkittävästi. 2. Kiinteistö- ja rakennusalan tuottavuus paranee, rakennusten elinkaari on vähähiilinen ja materiaalitehokas. 3. Vihreän siirtymän muutoksen vauhdittamiseksi ympäristöministeriö kehittää kannusteita, sääntelyä, hallintoa, toimintatapoja ja digitalisaatiota.
<p>III. Elinympäristöt ja uudet ratkaisut tukevat sujuvaa arkea kaikissa elämäntilanteissa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eri väestöryhmien mahdollisuudet virkistäytyä luonnossa ovat vahvistuneet, ja ihmisten luontosuhde on entistä vahvempi. 2. Asuntoja on riittävästi erilaisille väestöryhmille ja ne vastaavat asukkaiden tarpeita. 3. Yhdyskuntien kehitys on kestävää.
<p>IV. Yhteiskunnallinen päätöksenteko ohjaa vihreään siirtymään</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ympäristöhallinnon rakenne, toimintatavat ja henkilöstön osaaminen mahdollistavat johtavan roolin vihreässä siirtymässä. 2. Oikeudenmukaista vihreää siirtymää valmistellaan vuorovaikutuksessa kansalaisyhteiskunnan sekä sidosryhmien kanssa. 3. Lainsäädäntö ja laadukas säädösvalmistelu tukevat kestävää muutosta. Ympäristö huomioidaan kaikessa valtioneuvoston päätöksenteossa. 4. EU- ja KV-vaikuttaminen on suunnitelmallista, priorisoitua ja ohjaa suunnittelua, päätöksentekoa ja rahoitusta. 5. Ympäristötietoa ja digitalisaatiota hyödynnetään päätöksenteossa tehokkaasti: Ohjaus, rahoitus ja säädökset varmistavat, että hallinnonalan tietojärjestelmät ovat yhteensopivia ja ympäristötiedot ovat avoimesti käytettävissä.
<p>V. Olemme vastuullinen ja arvostettu työpaikka</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vastuullisen työkuultuurin vahvistaminen ja valmentava työote parantavat henkilöstön hyvinvointia, kannustavat osaamisen kehittämiseen ja luovat edellytykset tavoitteiden saavuttamiselle. 2. Konserniohjauksen uudet ja uudistetut käytännöt sekä konsernin johtamisen ja yhteistyön foorumit edesauttavat konsernin johtamista sekä virastojen ohjausta.